

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาไทย ที่มีจุดมุ่งหมายกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษา มาตรา 6 ว่าด้วยการพัฒนา "คน" ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขหรือเป็นคนดีคนเก่งและคนที่มีความสุขและมาตรา 22 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของคน ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลมีลักษณะด้านการรู้จักคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตลอดทั้งให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการ กำกับ ดูแลและส่งเสริมการศึกษาทุกประเภททุกระดับ กำหนดนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาให้กับส่วนราชการในสังกัดซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559 : 2)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนับว่าเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการศึกษาในระดับนี้มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (एमอร์ วิริยะขันติกุล 2555 : 103) ซึ่งสอดคล้องกับจันทรานี สงวนนาม (จันทรานี สงวนนาม 2553 : 121) กล่าวไว้ว่าโรงเรียนถือเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาเป็นหน่วยงานที่สามารถทำให้นโยบายการศึกษาเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้น ผลของการจัดการศึกษาจะเกิดขึ้นอย่างเด่นชัดที่โรงเรียน

เด็กและเยาวชนเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย หรือมีผู้กล่าวเสมอว่า “เด็กและเยาวชน คืออนาคตของชาติ” ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างกันไปจากเด็กและเยาวชน ในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรัก ความปรารถนาดีอย่างมากมาย

เพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ เด็กเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่นและเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกมจนนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและสังคม นิยมประลองความเร็ว มีพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ที่ผิดกฎหมาย ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจไม่เห็นความสำคัญของหลักศาสนา ค่านิยมความเป็นไทย ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2559 : 1-2)

ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมณฺ์เลิศ (2557 : 4) กล่าวถึงเด็กและเยาวชนในปัจจุบันว่ามีเด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการไหลบ่าทางวัฒนธรรม ทำให้พฤติกรรม ความคิดและทัศนคติของเด็กเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในส่วนที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษกับตัวเด็กเอง ซึ่งนับวันจะทวีความซับซ้อนมีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของ เด็กและเยาวชนของชาติ ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้กลายเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อความล้มเหลวในการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในสถานศึกษาและนอก สถานศึกษา รวมทั้งวิธีการกิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอัน จะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการ ที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นการยึดนักเรียนเป็นสำคัญใน การพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาหรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น และความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของโรงเรียน ในทุกระดับผู้ปกครองหรือชุมชน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องสนองเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาและหาทางแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้ประสานความร่วมมือกับกรมวิชาการและกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึงโดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : คำชี้แจง) ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานคือ 1) ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครูให้ส่งเสริมดูแลพัฒนานักเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม 2) วางระบบที่สร้างความมั่นใจว่านักเรียนทุกคนมีครูอาจารย์ อย่างน้อยหนึ่งคนที่จะคอยดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง 3) สนับสนุนให้ครูอาจารย์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน โรงเรียนและชุมชน เชื่อมประสานและรวมกลุ่มกัน เป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชน และผู้ชำนาญในสาขาต่างๆ เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริม พัฒนานักเรียน และเยาวชน ในรูปแบบสหวิทยาการ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีคุณค่า และจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : คำนำ)

โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 สร้างขึ้นจากความต้องการของชุมชน อำเภอคลองท่อม หน่วยงานราชการและพระครูอาทรสังวรกิจ (ยศปัจจุบัน) เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม โดยคณะผู้ปกครองนักเรียน ประชาชน ร่วมกันบริจาคสร้าง อาคารเรียนชั่วคราวขึ้นก่อน จำนวน 1 หลัง และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้งและเปิดการเรียน การสอน ครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2507 ณ เลขที่ 207 ถนนเพชรเกษม ตำบลคลองท่อมใต้ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ บนเนื้อที่ 200 ไร่ มีนักเรียนจำนวน 17 คน ครู 2 คน ในระดับชั้น มัธยมศึกษา ตอนต้น (ม.ศ.1) โดยมีนายชลอ นครินทร์ ดำรงตำแหน่งเป็นครูใหญ่ ในปี พ.ศ.2520 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติเปิดสอนหลักสูตรมัธยมตอนปลาย (ม.ศ.4) โดยมีนักเรียนทั้งหมด 129 คน ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนพระราชทานดีเด่นขนาดกลาง ในระดับเขตการศึกษา 4 จากนั้น ได้รับคัดเลือก เป็นโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน

ในปีการศึกษา 2562 มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 29 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 1,052 คน และมัธยมศึกษาตอนปลาย 18 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 684 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 1,736 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรจำนวน 124 คน แยกเป็นผู้บริหาร 4 คน ข้าราชการครู 76 คน ครูผู้ช่วย 14 คน พนักงานราชการ 6 คน ครูอัตราจ้าง 4 คน วิทยากรท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างประจำ 3 คน ลูกจ้างชั่วคราว 7 คน แม่บ้าน 6 คน คนสวน 1 คน ยาม 1 คน โรงเรียนพัฒนาต่อเนื่องตามลำดับ (โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์, แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 : 51)

จากการสำรวจข้อมูลจากครูและผู้บริหารโรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ เกี่ยวกับ ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ โดยใช้แบบสอบถามครู จำนวน 50 คน ผลปรากฏว่า ผลการสำรวจ ใน 15 ปัญหา มีผลดังนี้ คือ 1. การทิ้งขยะในโรงเรียน 2. นักเรียนไม่ส่งงานตามที่ ได้รับมอบหมาย 3. การใช้โทรศัพท์มือถือของนักเรียนในโรงเรียน 4. การพูดจาไม่สุภาพ 5. มาโรงเรียนสาย 6. ประพฤติกรรม ลักขโมย 7. ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นของโรงเรียน 8. ทำร้ายร่างกายผู้อื่นหรือสมรู้ ร่วมคิดวางแผน ให้มีการทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยเจตนา 9. กลั่นแกล้ง รังแก บีบบังคับ ชูเชิญผู้อื่น

10. ทะเลาะวิวาท 11. มีพฤติกรรมในทำนองซู้สาว 12. แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ 13. พฤติกรรมก้าวร้าว 14. พฤติกรรมหนีเรียน ไม่เข้าเรียนบางคาบ 15. เล่นการพนันหรือมีอุปกรณ์เล่นการพนันไว้ในครอบครอง ตามลำดับ จากสภาพปัญหาต่างๆ ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียนบางคนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม น้ำหนักและส่วนสูง ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ด้วยเหตุนี้โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ จึงได้จัดโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งต่อมาได้บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2563 ได้กำหนดกิจกรรมหลักไว้ 12 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมสอนเสริมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพนักเรียน 3) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน 4) กิจกรรม To Be Number One 5) กิจกรรมเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน 6) กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมและป้องกันแก้ไขพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 7) กิจกรรมการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน 8) กิจกรรมศิลปะ ดนตรี กีฬา ต่อต้านยาเสพติด 9) กิจกรรมไครติคัลคิดมือขึ้น 10) กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 11) กิจกรรมวันสำคัญและการเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด 12) กิจกรรมทัศนศึกษา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในด้านต่างๆ ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและชุมชนได้อย่างเหมาะสม สามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดี เข้าใจการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา คิดเป็น ทำเป็นและประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินงานโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ตลอดปีการศึกษา 2563 เพื่อติดตามผลงานของโครงการและนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ของ แดเนียล แอล สต๊ฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ที่เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย มีการนำมาใช้กันมาก โดยมีการประเมินผลใน 4 ประเด็น คือ ประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ซึ่งจะได้ข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมในทุกประเด็นและผลสำเร็จในการดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model)

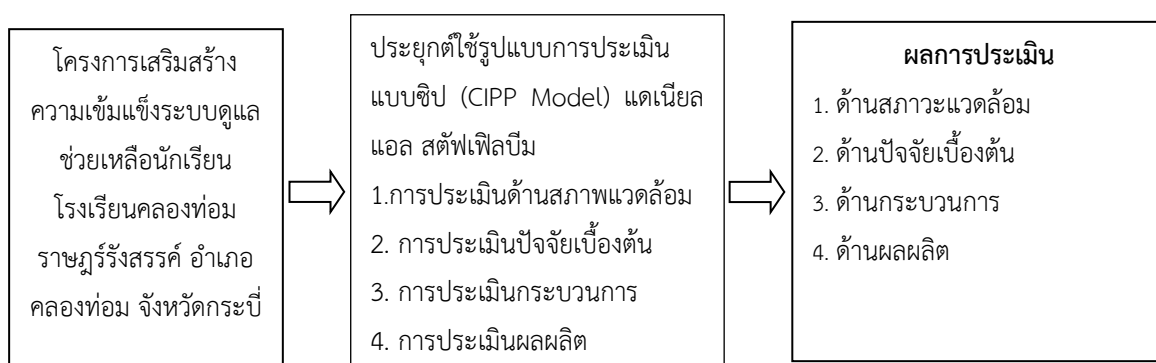
แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม เป็นการประเมินเพื่อช่วยในการตัดสินใจ แบบจำลองที่เข้าใจง่ายสะดวกในการปฏิบัติเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และใช้ในการวางแผน ปรับปรุง โครงการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในปีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การประเมินครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม ดังนี้

1. เพื่อประเมินสถานะแวดล้อมของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่

กรอบแนวคิดในการประเมิน

ขอบเขตของการประเมิน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

- 1) ครู ที่ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 90 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน ซึ่งใช้เท่ากับจำนวนประชากร

3) นักเรียน เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ทั้งโรงเรียน จำนวน 55 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งได้รายชื่อจากการคัดกรองของงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนปีการศึกษา 2563

4) ผู้ปกครอง เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 55 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

การประเมินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผู้ประเมินกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)

การประเมินสภาวะแวดล้อม ผู้ประเมินได้ทำการประเมินก่อนดำเนินโครงการ ช่วงเดือนเมษายน 2563 สอบถามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา จำนวน 90 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ผู้ประเมินได้ทำการประเมินก่อนดำเนินโครงการ ช่วงเดือนเมษายน 2563 สอบถามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา จำนวน 90 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

การประเมินกระบวนการ ผู้ประเมินได้ประเมินขณะดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ประเมินกิจกรรมและขั้นตอนต่างๆ ของโครงการตามที่กำหนด สอบถามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา จำนวน 90 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

การประเมินผลผลิต ผู้ประเมินได้ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 สอบถามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา จำนวน 90 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 55 คน ซึ่งได้รายชื่อจากการคัดกรองของงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนปีการศึกษา 2563 และผู้ปกครองนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 55 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินครั้งนี้ ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ของ แดเนียล แอล สตัทเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)

2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

2.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน

ผู้ประเมินจึงได้กำหนดระยะเวลา ในการประเมินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำงสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2563 ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ถึง วันที่ 9 มีนาคม 2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการส่งเสริม ป้องกัน พัฒนาและช่วยเหลือ นักเรียนที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน มีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน มีวิธีการดำเนินงานและเครื่องมือที่ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ

โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง โครงการที่โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำงสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จัดทำเพื่อส่งเสริม ป้องกัน พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน มีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน โดยครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลัก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การประเมินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบของการดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจคุณค่าโครงการ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของ แดเนี่ยล แอล สตีฟเฟิลบีม โดยทำการประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) หมายถึง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายของต้นสังกัดและสถานศึกษารวมถึงความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนของโรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำงสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) หมายถึง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และการบริหารจัดการของโครงการที่ใช้ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากร หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความเพียงพอ ความพร้อม ความเข้าใจ และความกระตือรือร้นของบุคลากรในการดำเนินงานตามโครงการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับงบประมาณ หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความเหมาะสม ความเพียงพอ และการระดมความช่วยเหลือจากชุมชนในการดำเนินงานตามโครงการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินงาน หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของระยะเวลาในการดำเนินงานและความสอดคล้องกับปฏิทินปฏิบัติงานการดำเนินกิจกรรม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อความเพียงพอ ความเหมาะสม และควมมีคุณภาพสอดคล้องกับการดำเนินงาน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของโครงการ หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการตัดสินใจวางแผนการดำเนินงาน การแก้ปัญหา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินโครงการ การดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินโครงการ หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำแผนการดำเนินงาน และการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของบุคลากร การจัดเตรียมข้อมูลนักเรียน การจัดกิจกรรมตามแผน การทบทวนและการพัฒนาการจัดกิจกรรมของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินโครงการ หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล การสรุปและจัดทำรายงานการประเมิน การนำผลการประเมินไปใช้ และการเผยแพร่การดำเนินงานของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานของโครงการ ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่อกิจกรรมของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจผู้ปกครองนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่อการดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือ โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ผลการดำเนินงานของโครงการ หมายถึง นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน การแสดงออกตามสภาพของตนเอง การได้รับการป้องกันและแก้ปัญหา และประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่อกิจกรรมของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนา 12 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสอนเสริมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน กิจกรรม To Be Number One กิจกรรมเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมและป้องกันแก้ไขพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ กิจกรรมการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน กิจกรรมศิลปะ ดนตรี กีฬาต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมไคร่ติดยายกมือขึ้นกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมวันสำคัญและการเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมทัศนศึกษา

จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ หมายถึง จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ในปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้รายชื่อจากการคัดกรองของงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนปีการศึกษา 2563 เกี่ยวกับเล่นการพนันหรือมีอุปกรณ์เล่นการพนันไว้ในครอบครอง พฤติกรรมลักขโมย ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นของโรงเรียน ทำร้ายร่างกายผู้อื่นหรือสมรู้ร่วมคิดวางแผนให้มีการทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยเจตนา กลั่นแกล้ง รังแก บีบบังคับ ชูเชิญผู้อื่น มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท มีพฤติกรรมในทำนองซู้สาว แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ พฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมหนีเรียน ไม่เข้าเรียนบางคาบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ระดับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 55 คน ซึ่งได้รายชื่อจากการคัดกรองของงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนปีการศึกษา 2563 ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563

ความพึงพอใจผู้ปกครองนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่อการดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนา 12 กิจกรรม ความสำคัญและประโยชน์ของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือ โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำงสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง และพนักงานราชการ ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนหรือจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำงสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2563

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำงสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2563 ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 55 คน ซึ่งได้รายชื่อจากการคัดกรองของงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนปีการศึกษา 2563

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำงสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2563 ที่นักเรียนในความปกครองมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 55 คน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือองค์กรศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ ของโรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรำงสรรค์ ปีการศึกษา 2563 ยกเว้นตัวแทนครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียน

1.1 นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ตรงตามสภาพปัญหา นักเรียนทุกคนได้รับการช่วยเหลือให้มีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองได้

1.2 นักเรียนรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองได้

1.3 นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน

1.4 นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ มีทักษะตามความสามารถที่จะพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพได้

1.5 นักเรียนได้รับการแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ตามสภาพอย่างเหมาะสม

1.6 นักเรียนมีความรู้ มีความเข้าใจ ที่จะเลือกตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 2.1 ทำให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน
- 2.2 มีการคัดกรองนักเรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 2.3 ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน
- 2.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความตระหนัก และเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. สถานศึกษา

- 3.1 มีข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา
- 3.2 มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
- 3.3 มีระบบข้อมูลสารสนเทศ ทั้งข้อมูลระดับบุคคลและระดับโรงเรียนเพื่อนำไปพัฒนา
งานต่อไป
- 3.4 ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชน บุคลากร องค์กรที่
เกี่ยวข้อง
- 3.5 มีรูปแบบกระบวนการพัฒนา และการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

4. วงวิชาการ

- 4.1 มีนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน
- 4.2 มีการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผลและ
การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 4.3 มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน